

Výhledy téměř bez konce

Obrazy Žofie Dubové můžeme číst jako soukromé svitky, na kterých je zachycen proces hledání vlastního ekvivalentu zobrazování krajiny a je v něm vyjádřen rozměr člověka v rámci jeho existence.

"Rozvinováním svitků" odhalujeme obsahy a principy topografie a směřujeme se s tempem, jakým se nám skryté pomalu odkrývá. Výhledy na krajinu jsou otevřené každému. Pohledy nesou osobnostní vklad a jsou kulturně podmíněné. I nám známé výhledy generují nové pohledy, když do procesu malování nebo kreslení zapojíme jiný koncept myšlení. *"Ked' maľujem, už som v obraze a nie v krajine,"* konstatuje Žofia.

Čas drobnokresby, tak detailně podporován šitím, kresební čarou nebo malovanou skvrnou není věnován ilustrativnosti, ani nedosahuje iluze virtuózního přepisu reality. Podstata iluzivního efektu je v konceptuální atmosféře zobrazení přírody, v pochopení dálky, kde vizuální záznam nabývá multipohledového a ne realistického významu, jakéhosi přírodního makrokosmu. *Konceptuální* v díle Žofie Dubové neznamena neestetické nebo nevizuální.

"Rozmýšľam nad jedinečnosťou daného miesta, nad tým, čo ma najviac zasiahlo a potom nad tým, ako to zobrazit'. V obraze sa to stáva, myslím, viac univerzálnym. Nie je až tak podstatné konkrétne miesto, ale čo je zobrazené."

V náznu, střízlivosti, uměřenosti, v zálibě asymetrické kompozice, ve využití prázdného prostoru rozeznáváme estetické principy japonské malby. Výsledkem práce je umění vizualizované prostřednictvím kresby, malby, skla, papíru, plátna a prostorové konstelace jednotlivých objektů zaznamenávajících pozorování krajiny z různých stanovíšť. Pro zobrazení není důležité, co je v reálné krajině blíž, ale co se nás víc dotýká.

"Niekedy ako východisko používam viaceré pohľady. Ak si vyberám jednu vec (čo nemusí byť a priori jeden pohľad), málokedy premaľujem to, čo vidím. Hľadám spôsob zobrazenia, systém, prepis. Pri sklo-plátnach pridávam pohľady z inej strany, skladám obraz z viacerých pohľadov."

Sklo-plátno nebo monumentální malba a kresba na skle, na matném skle jsou autonomním rukopisem malířky Žofie Dubové. Cílevědomě a vytrvale od roku 2013 hledá polohu a proporci, která vyhovuje konceptuální malbě, experimentuje a zároveň akcentuje matérii skla, především jeho plochou formu. Nepomalovaná plocha neznamena prázdno. Barevnost průsvitného materiálu, struktura jeho povrchu a citlivost na světlo je rovnocenným konceptuálním prvkem v kontextu díla. *Sklo-plátno* podporuje formální i významovou dvojznačnost: být obrazem a současně definovat trojrozměrný objekt. Malířský rukopis se prolíná s prostorovou instalací, odhaluje se dvojitá poloha narativního významu.

Není to výlučně tabule skla, která si žádá instalaci v prostoru. Obraz na plátně považuje svoji zadní stranu za významovou rovinu celku, plátno často nerespektuje ohraničení dřevěným rámem a jeho světelná propustnost koresponduje s matným povrchem skla. Kresby na papíře, srolované nebo "nedbale" instalované, potvrzují nekončící proces hledání toho, co lze a co nelze vyslovit.

Objekty a plochy svými obrysy nekončí, pomyslně pokračují, navazují na sebe, prolínají se a vytvářejí citlivé plány v prostředí podle nichž vnímavý divák není měřítkem ani středem, jenom si hledá místo svého bytí.

Ruka malířky je energická, stopa rozhodná, gesto rázné, přemýšlivé, jako její výstupy na vrcholy hor. Z dobrodružství se stává kontempace, prostor nad hlavou nás přesahuje a existence není nicotná, když na vrcholu pochopíme, že *ne my jsme zdolali, ale my jsme zdolaní*. Žofie Dubová si je toho vědoma. Je to pro ni důvod i výzva.